www.kurdistannet.org
2-7-2006 0:33 بەکاتی ناوەندی ئەوروپا

فتوا و زەنگی کەنیسە ... ستیڤان شەمزینانی

هاوزەمان لەگەڵ گرێدانی کۆنفراسی یەکەمی کەنیسەی کورد زمان (ئینجیلی) گروپە توندو سەلەفییە ئیسلامییەکان توڕەییان تەقییەوە و بەزمانی فتواو هەرەشە هەڵوێستی خۆیان دەربڕی لەبەرامبەر بەمەسیحی بوونی ژمارەیەکی زۆر لەکوردی بەڕەسەن موسڵمان.

لەزۆرێک لەڕایەڵە ئاینییەکانەوە هاتوهاوار بەزربووەوە گوایە ئەمە پرۆسەیەکی ترسناکی لەنێوبردنی ئیسلامە لەکاتێکدا کەنیسەی ئینجیلی هیچ بانگەشەیەکی لەوجۆرەی نەکردووە، یانژی بەشێک لەئیسلامگەری سیاسی پرۆسەی بەمەسیحی کردن لەدنیای ئیسلامیدا بەکارێکی حەرام و نەکردە دەزانن و پێیانوایە مەترسی گەورەی دەبێت لەشێواندنی کۆمەڵگەکانیان.

ئەو مافە بەکەنیسەی ئینجیلی نادەن لەکۆمەڵگە موسڵمانەکاندا بانگەوازی ئاینەکەی بکات بەڵام ئیسلامگەری سیاسی لەنێوجەرگەو چەقی خۆرئاواو دنیای مەسیحیدا بانگەوازی ئاینەکەیان ڕادەگەیەنن و ساڵانە دەیان هەزار کتێبی شەرعی و ملیۆنەها نوسخە لەقورئان و تەفسیرەکانی بەزمانە جۆراو جۆرەکان ڕەوانەی خۆرئاواو دنیای کریستیانی دەکەن.

تەنانەت کەمپینێک بەناوی (ڕابوونی ئیسلامی) یەوە لەئارادایە بۆ بانگەوازکردنی خەڵکانی مەسیحی و پەیڕەوکارانی ئاینەکانی دیکە بۆسەر ئاینی ئیسلام.

قەشەیەکی وەک (ئەحمەد دیدات) و کۆمۆنیست و بیریارێکی وەک (ڕۆژیە گارۆدی) دەبنە موسڵمان ئەمە بەلای ئیسلامییەکانەوە کارێکی ئاسایی و گونجاوە بەڵام گەنجێکی بی ناوبانگ و دابڕاو دەبێتە مەسیحی، ئەوە سەری دنیایان لێدێتەوە یەک و وادەزانن جیهان کاول بووە و سبەینی کۆتایی دنیایە.

کۆمەڵی ئیسلامی لە کوردستان وەک ڕێکخراوێکی توندڕەوی ئیسلامی زۆر بەپەرۆشییەوە چاودێریی ئەم مەسەلەیە دەکات و بەرادەیەک لێی توڕەبوون باڵانسیان دەرچووە و هەر دەڵێی ئاور لە هەناویان بەربووە.

بەدەیان شێوە و میکانیزم و ڕێگە سەرقاڵی ترساندن و زراوبردنی خەڵکن تا چیتر نەبنە مەسیحی، لەلایەکی ترەوە بەچەندین گوزارشت و زمان لەهەوڵی ناوزڕاندن و پڕوپاگەندەی سەیروسەمەرەن لەدژی ئەو کەسانەی بوونەتە مەسیحی و لەهەمان کاتدا لەدژی کەنیسەی کورد زمان (ئینجیلی) .

لێرەوە هەوڵدەدەم کەمێک تیشک بخەمە سەر ئەم پرسەو وردتر و بەدیقەت تر هەڵوێستی ئیسلامگەری سیاسی ئاشکرا بکەم.

رۆژنامەی کۆمەڵ و

بزوتنەوەی دیموکراتی ئاشووری

رۆژنامەی کۆمەڵی ئیسلامی (کۆمەڵ) لەژمارە (223) دا بەمانشێتی گەورە لەلاپەڕەی یەکەمدا نووسیوویەتی: (وەفدێکی بزوتنەوەی دیموکراتی ئاشووری لەسەردانی مامۆستا عەلی باپیردا: بەگاورکردن لەکوردستان پیلانە بۆ تێکدانی پەیوەندیی موسڵمان و مەسیحییەکان)

ئەم مانشێتەی رۆژنامەی (کۆمەڵ) لەچەند ڕوو و سیاقێکەوە جێگەی ئیست و لەسەر وەستانەوە:

ڕ-بزوتنەوەی دیموکراتی ئاشووری نوێنەری نەتەوەیی گەلی کلدۆئاشوورییە نەک باوەڕدان بە مەسیحییەت، ئەم بزوتنەوەیە ڕەوتێکی ناسیۆنالیستییە و کار بۆ دۆزی نەتەوەیی ئاشوورییەکان دەکات نەک بۆ ئاین ئەگەر وابوایە دەبوو ناوی بزووتنەوەی دیموکراتی مەسیحی بوایە.

ب-ئەگەر لەحالەتێکدا بزوتنەوەی دیموکراتی ئاشووری نوێنەرایەتی کریستیانەکانی عێراقیش بکات نابێت دەخالەت لەپرسێکی لەو جۆرەدا بکات، چونکە بزوتنەوەی دیموکراتی ئاشووری پارتێکی سیاسییە و بۆی نییە دەست لەکاروباری ئاین و لاهوت وەربدات، عیسای مەسیح خۆی ئەم هێڵەی کێشاوەو دەڵی هەرچی کاری قەیسەرە بۆ قەیسەر و ئەوی کاری خواوەندە بۆ خواوەند، سترۆکتۆری ئاینەکە وەهایە وەڵامی یەکلایکەرەوە و پابەند بەئاین لەدەسەڵاتی باڵای کەنیسەو کاردیناڵ و قەدیسەکان وەردەگرێت نەک لەپارتێک کە کارە سەرەکییەکەی بریتییە لە ڕاپەڕاندنی ئەرکی سیاسەت.

ج-ئەگەر گریمانەی ئەوە دابنێین بزووتنەوەی دیموکراتی ئاشووری نوێنەری کریستیانانەو دەتوانی هەموو بڕیارێکیش بدات، بەلام ناتوانێت دەرگای باوەرهێنان لەسەر خەڵک دابخات چونکە ئاینی کریستیانی ئاینێکی تەبشیرییە و دەرگای والایە بۆ هەرکەسێک پەیرەویی لێبکات.

یان بەواتایەکی تر مەسیحییەت ئاینێکی لۆکالی و تایبەت نییە بەگەل و نەتەوەیەک، لەم حاڵەتەشدا بزوتنەوەی دیموکراتی ناتوانی ئەو مافە لەخەڵکانی تر وەربگرێتەوە لەمەڕ باوەڕهێنان یان نەهێنان بەئاینی کریستیانی.

د-وشەی گاور لە مانشێتەکەی رۆژنامەی (کۆمەڵ) دا بەکارهێنراوە، دڵنیام ئەم وشەیە لە زمانی وەفدەکەی بزوتنەوەی دیموکراتی ئاشووری وەرنەگیراوە لەبەرئەوەی ئەم گوزارەیە جۆرێکە لە سوکایەتی بەهەموو کریستیانێک، ئەو وشەیە لەلایەن خەڵکانی موسڵمانەوە وەک زاراوەیەکی نزم و هاوشانی جنێو لەبەرامبەر کریستیانان دەردەبڕدرێت. رەگ و چاوگی وشەی (گاور) بەپێی زانیاریی من لەزمانی تورکیدایەو دروسترین ماناشی (کافرە) دیارە لە ئیسلامدا چۆن لەکافر دەڕوانرێت؟ کافر لەدیدی ئیسلامیدا شیاوی کوشتن و سوکایەتی پێکردن و دیل و کۆیلە کردنەوە.

عەلی باپیر رۆڵی یوسف قەرەزاوی وازی دەکات.

مەلا عەلی باپیر ئەمیری کۆمەڵی ئیسلامی لەچاوپێکەوتنی رۆژنامەی (میدیا) دا فتوای کوشتن دەدات و هەرەشە لەو خەڵکانە دەکات باوەڕی خۆیان لەئیسلامەوە گۆڕیوە بۆ مەسیحی، ئێمە لەماوەی چەندان ساڵی رابردوودا لەنزیکەوە و لەسەر شاشەی تیڤی فتواکانی ئەم پیاوەمان دیوەو زۆرجاریش لەڕووپەڕی رۆژنامەکاندا وەعزو هەڵوێستە توندو ئاگرینەکانیمان خوێندۆتەوە.

عەلی باپیر دوای فتوای لەناوبردنی مەریوان هەڵەبجەیی چەکی فتوای لەشان دانەنا بەڵکو بازارەکەی گەرمتر کردووە و هەنووکە بانگەواز بۆ کوشتنی ئەو دەستە گەنجە بەمەسیحی بووە دەکات.

ئیسلامییەکان لەتەواوی دنیادا خاوەنی زمانێکی ستانداردو فەرمین ئەویش زمانی فتواو هاندانی تیرۆرە، ئیسلامییەکانی کوردستان وەک بەشێکی دانەبڕاو لەئیسلامگەری سیاسی وڵاتانی عەرەبی بەهەمان زمان و ستایڵ موخاتەبەی دەرەوەی خۆیان دەکەن.

عەلی باپیر وەک یەکێک لەوتارە خوێنە دەمارگیرەکان وەستایەکی کارامەو پسپۆرێکی پرۆفیشناڵی بواری فتوا بەخشینەوە و هاندانی توندو تیژییە و لەزۆربەی حاڵدا دگاتە شانی مامۆستا سەلەفییەکانی لەدنیای عەرەبیداو هەندی جاریش تێیاندەپەڕێنێت.

ئاخر دنیای عەرەبی، فتواو وتاری مەلا دەمارگرژەگان هەناسەی لەبەربڕیوە و لاشەی داڕزاندووە، مزگەوت وەک کەنیسەی سەدەکانی ناوەڕاست هەژموونی کردووە بەسەر ژیانی سیاسی و کۆمەلایەتی و رۆشنبیرییو ئابووریدا، لەوڵاتانی عەرەبی کونجێک نەماوە ئاین و فتوا خۆی نەخزانبێتە ناوی، هەناسەیەک نییە بارگاوی نەکرابێت بەوەعزی مەلاکان.

نووسەری فەلەستینی نیشتەجێی نەرویژ (د. ئەحمەد ئەبومەتەر) دەنووسی: (رۆژانە لەزیاتر 100000 مزگەوت لەوڵاتانی عەرەبی بەئاشکراو بەدەنگی بەرز ئەم نزاو دوعایانە دەخوێنن: خودایە سەرمان بخە بەسەر فەلەو کافرو بی بڕوایان، خودایە منداڵەکانیان هەتیو بکە، خودایە ژنەکانیان بێوەژن بکە، ماڵەکانیان ویران بکە هتد.. ئەم تێڕوانینە ئاینییە وایکردووە کە توندوتیژی دژی مەسیحییەکان ببێتە شتێکی ئاسایی هەروەک ئەوکردەوە تیرۆریانەی کەلەوڵاتی میسری عەرەبی دژی قیبتییە مەسیحییەکان ئەنجام دەدرێت و موڵک و ماڵیان بەتاڵان دەبرێت) .

بۆیە بەلاتانەوە سەیر نەبێت ئەگەر سبەینی بۆمبێک لەبەردەم کەنیسەی ئینجیلی بتەقێتەوە و کارەساتێکی خوێنایی لێبکەوێتەوە مادام عەلی باپیرێک هەیە رەوایی دەدات بەکوشتن و خوێنی گەنجانی هەڵگەڕاوە لەئاینی ئیسلام بەهەموو شێوەیەک حەلاڵ دەکات.

عەلی باپیر لەپەراسووی چەپی یوسف قەرەزاوی هاتۆتە دەری و کاری یەکەم و کۆتایی کردۆتە فتوادان و دابەشکردنی دۆزەخ و بەهەشت بەسەر خەڵکیدا.

یوسف قەرەزاوی وەک بازرگانێکی فتواو خوێنرێژیی رۆژی (2004/7/3) لەرۆژنامەی (الاهرام العربی) فتوایدا بۆ کوشتنی بیرمەندە موسڵمانە ئازادەکان و ناوینان (المرتدین) و بیانووی ئەوە دەهێنێتەوە و دەڵی: فوقەهای ئیسلام لەسەر ئەوە کۆکن کە سزای مورتەد بدرێت، هەرچەندە لەدیاریکردنی جۆرو رادەی ئەمە کۆک نین، زۆربەی زۆریان دەڵێن دەبی بکوژرێن ئەمەش رای هەرچوار مەزهەبەکەیە بەڵکو رای هەر هەشت مەزهەبەکەیە.

عەلی باپیر بەوێنەی قەرەزاوی پاساوی شەرعی و کۆکی فوقەهای ئیسلام بۆ فتواکانی دەهێنێتەوە، ئەو نەک ئەوانەی بوونەتە مەسیحی بەشایەنی کوشتن دادەنێت بەڵکو ئەو رۆشنبیرو بیریارانەی گومان دەکەن یان بەمیتۆدێکی عەقلانی و هاوچەرخ لەئیسلام دەڕوانن بەمورتەد دەزانێت وتاکە سزای مورتەدیش لەئیسلامدا لەکوشتن بەولاوە هیچیتر نییە.

باپیر هەوڵدەدات بۆ پاساوی بەکارهێنانی توندوتیژیی حیکایەت دروست بکات لەوە زێدەتریش دەیەوی شەرعیەتی توندو تیژییەکان لەدەمی خودی مەسیحییەکانەوە وەربگرێت، مانشێتەکەی رۆژنامەی کۆمەڵ بۆئەوەیە وێنایەک لەخەیاڵدانی خەڵکدا دروست بکرێت تەنانەت مەسیحییە رەسەنەکانیش دژی ئەم کردەیەن و بەئاژاوە و دووبەرەکی لەقەڵەم دەدەن.

مەریوان وریا قانیع دەنووسێت (هەموو هێزێک کە توندوتیژیی بەکاردێنی پێویستی هەیە کە حیکایەتێکی هەبی، بۆئەو توندو تیژییەی بەکاریدەهێنێت) عەلی باپیر وەک رابەری هێزێکی سەلەفی زۆر موشتقاتی داتاشینی حیکایەتێکە بۆ ڕەوایی دان بەفتوا خوێناوییەکانی.

یەکێک لەو حیکایەت و پاساوانەی ئیسلامگەری سیاسی بەردەوام بەدژی مەسیحییەکان بەکاریدەهێنی ئەوە گوایە ئاینی جوولەکەو مەسیحی بەهاتنی ئیسلام نەسخ بوونەتەوە و ئاینی ئیسلامیش بەکۆتا ئاینی هەموو مرۆڤایەتی لەقەڵەم دەدەن.

نووسەری عیلمانی عەرەب (عەفیف ئەخزەر) باوەڕی وایە ((سەیرکرددنی یەهودیەت و مەسیحییەت وەک دوو شەریعەتی نەسخکراو و لەقەڵەمدانی ئیسلام بەتەنیا ئاینی سەرگۆی زەوی کە تەنیا ئەوانە سەرفراز دەبن کە دەچنە ناویەوە یان بەپێویست زانینی ئەوەی تا ڕۆژی قیامەت جیهاد بەردەوام بێت بۆئەوەی تێکڕایی مرۆڤایەتی بەزۆر بێت یان بەخواستی خۆیان ئیسلام بن یەکێکە لە سەرەکیترین هۆکارە ئاینییەکانی تیرۆری ئیسلامی و ڕێگری گەورەشە لەبەردەم ئەوەی بەشێکی بەرفراوانی موسڵمانانی خۆرئاوا تێکەڵ بەکۆمەڵگە عەلمانییەکانی ئەوی بن)) .

هەر ئەم هۆکارە رۆڵێکی بەرفراوانی هەبووە لەسەرکوت و چەوساندنەوەی مارۆنییە مەسیحییەکانی لوبنان و قیبتییەکانی میسر و گەلی دارفور لەباشووری سۆدان، وەک بینیمان هەردوێنی بوو جاشەکانی جەنجەوید ئەنفالی مەسیحییەکانی باشوری سۆدانیان کردو گەورەترین تراژیدیای ئینسانیان خولقاند.

د. شەفیع خزر دەڵی (مێژووی نوێی سۆدان چەوساندنەوەی ئاینی بەخۆوە نەبینیووە بەڵام سەپاندنی یاساکانی سێپتەمبەری ئیسلامی لەلایەن-نموویرییەوە- لەخۆی لەبەرامبەر تەنگژەیەکدا بینییەوە و دەڵەت بوو بەدەزگایەکی تیرۆریستی و فاشی بەناوی ئاینەوە لەژێر دەسەڵاتی بەرەی ئیسلامیدا) .

عەلی باپیر دەویەوی هەمان ئەزموونی تاڵی عەرەبی ئیسلامی لەکوردستان دووبارە بکاتەوە بەڵام خۆشبەختانە چانسی ئەوە نییە بتوانی دەسەڵات وەربگری یان پارتەکەی بەوجۆرە بەهێزو کاریگەر نییە، مەگەر بتوانێت لابەلا تەقینەوەیەک ئەنجام بدات.

عەلی باپیر دەیەوی رۆڵی یوسف قەرەزاوی وازی بکات و هەژموونی فتوای خۆی فەرزبکات کە ئەرکی ڕەوتە عیلمانییەکانە پێشگیریی لێبکەن تا کوردستان نەبێتە جێگەی تاقیکردنەوە تاڵەکانی دنیای عەرەبی کە ئاین بەهەموو پنتەکانیدا رۆچووە هەروەک (شاکر نابلیسی) دەڵێت (عەرەب تەسلیمی رۆشنبیرییەکی مزەوەری ئاینی بووە، بەجۆرێک وتاری وروژێنەری رۆژانی هەینی و بەرنامەی ئاینی و پەرتووکی ئاینی خاڵی جیاکەرەوەن لەنێوان تاڵ و شیرینییەکاندا هەروەها لەنێوان ئاین و سیاسەت و ئابووری و فێربوون و رۆشنبیریدا) .

باپیر یەکێکە لەو سەرکردە ئیسلامییانەی خوازیاری ئەوەیە بەچەشنی وڵاتانی عەرەبی ئاین خاڵی یەکلایکەرەوە بی نەک بابەتێکی رۆحی مرۆڤەکان، باوەڕم وایە عەلی باپیر پیاوێکی مەترسیدارەو لەوانەیە ئاراستەی کۆمەڵەکەی لەدواجاردا بۆ گروپێکی تیرۆریستی ببات و ببێتە قەرەزاوی لەفتواداو زەرقاوی لەتیرۆردا.

بەڵام تاکە جیاوازیی قەرەزاوی و باپیر لەوەدایە قەرەزاوی لەپەنا هەستە ئاینییەکەیدا خاوەنی دیدگای عروبەیە و ساڵی 2002 کاتی شکاندنی موشەکەکانی سەدام وتی وادەزانم پەراسووەکانیمن دەشکێنن کەچی عەلی باپیر ئامادەنییە بۆگیانی سەدان هەزار شەهیدی کوردستان تەنیا خولەکێک بەپێوە ڕابوەستی.

کولتووری لێبوردن و ئیسلامگەری سیاسی

بودا دەڵێت (هیچ رقێک بەرق چارەسەر ناکرێت، بەڵکو بەخۆشەیستی ڕق کەم دەبێتەوە و لەناو دەچێت) ئیسلامگەری سیاسی نەک وەڵامی ڕق بەتیرۆر دەداتەوە بەڵکو لەبەرامبەر خۆشەویستیشدا شمشێر لەکێلان دەردەهێنی. چونکە تاکە زمان کە هەیەتی توندوتیژییە و لەسەر دڵڕەقی و کوشتن ڕاهێنراوە، ناتوانێت بەرگەی پێکەوە ژیان و جیاوازبوون بگرێت، دەیەوی لەرێگەی کینەو تیرۆرەوە دەست بەسەر دنیادا

بگری و هەموو مرۆڤایەتی ملکەچی پەیامەکەی بکات، کولتووریی و بەخشندەیی لەویژدانیاندا نەچێنراوە ناتوانن وەک کریستیانەکان نوێژ بۆ ئەوانە بکەن ستەمیان لێکردوون، ئارامیی ئەوەیان نییە گەر زللەیەک لەلای راستیان درا تەقەبولی بکەن چجای ئەوەی لای چەپیان شل بکەن.

باوەڕم وایە توندوتیژیی و ڕق لەئیسلامی سیاسی دەربهێنە هیچی نامێنێتەوە هەربۆیە ژینگەی گەشەکردنیان لەکۆمەڵگە ئارام و جێگیرەکاندا نییە هەروەک چۆن ئەو کەسانەی تەسلیم بەقەدەری ئیسلامگەربوون ئەو خەڵکانەن لەڕووی دەروونییەوە نائارام و تووڕەن و خودانی کۆمەڵە گرێیەکی قووڵی نەکراوەن.

جارێک لەژنە سۆفی گەورە (رابیعەی عەدەوی) یان پرسی بەقەدەر ئەوەی لە عیشق و خۆشەویستی خوادا تواویتەوە هێندەش کینەت لە ئەهریمەنە؟ لەوەڵامدا وتی: خۆشەویستی خودا بەجۆرێک داگیری کردووم جێگەیەک نەماوە بۆ ڕق لێبوونەوە.

ئایا ناکرێت ئیسلامییە هاوچەرخەکانی چاوێک لەرابیعە بکەن و خۆشەویستی خودا داگیریان بکات لەبری ڕق و تورەیی و کینە؟ ئایا ناتوانن مرۆڤەکانیان خۆشبوێ پێش هەر ئینتمایەکی ئاینی و مەزهەبی؟

ئایا ناتوانن بەنەرم و نیانی و بەزمانی گفتوگۆ لەگەڵ نەیارەکانیان مامەڵەبکەن لەبری تەقاندنەوەی تاوەرەکانی بازرگانی و چاندنی مین لەژێر هێڵەکانی میترۆ؟

ئایا ناکرێت کاتێک کەسانێک ئاینەکەیان بەجێدەهێڵن لەبری تەقینەوەی بورکانی تورەییان بێدەنگی هەڵبژێرن و ئەو ئازادییە بەعەقڵی مرۆڤ بدەن کەچی هەڵدەبژێرێت؟

ئایا ناتوانن لەبری پشتێنی (تی. ئێن. تی) و چەکی سەرشانیان قەڵەم لەگیرفانیان دابنێن و شەڕبخەنە دوو توێی کتێبەکانەوە؟ ئەوە نییە (بیسمارک) دەڵی (ئەگەر لەبری چەک بەقەڵەم شەڕ بکەیت دوژمن لەناودەچێت) . بۆچی ئیسلامییەکان ئەم وتەزایە ناکەنە دروشم و کاری پێناکەن ئاخۆ چاکتر نییە لەو ئازارە نەبڕاوەیەی بەسەر جیهاندا هێناویانە؟

بۆچی ستەمیان لەهەموو شتێک پی باشترە؟ خۆزگە لە (سوقرات) ەوە فێربوونایە (ستەمت لێبکرێت باشترە لەوەی ستەم بکەیت) خۆزگە ستەمیشیان قبوڵ نەکردبا لەوە چاکتر بوو خۆیان ببنە جۆشدەری ستەمکاریی و بەردە گەورەکەی (بیلال) لەژێریدا دەیناڵاند و بەنرکە نرک دەیوت (احد احد) بخەنە سەر سنگی گەنجێکی هەژار لەسووچێکی کەنیسەدا دانیشتووە تەرانیمە دەخوێنی.

گاندی وتەنی (هەر کەسێک خەڵک ڕاونی خۆشی ناحەسێتەوە) ڕاونانی نووسەران و فتوای ڕەش و مانۆڕی تیرۆرو هەڕەشە و چاوسوورکردنەوە لەگەنجێکی مەسیحی چ سوودێک بەئاین دەگەیەنی جگە لە نابووت کردن و ڕیسواکردنی؟

من وابیردەکەوە مرۆڤ لە هەموو شت گرنگترە مرۆڤ چەقی هەموو شتەکانە، ئەوە هەر مرۆڤیشە نرخ و بەها دەدات بەجیهان و ئەوانەی لەنێویدا هەن، کۆنفۆشیۆس بیست و پێنج سەدە پێش ئێستا هەمان بیروباوەڕی هەبوو ئەو دەڵی (ئەوە حەقیقەت نییە مرۆڤ بەنرخ دەکات بەڵکو ئەوە مرۆڤە حەقیقەت بەنرخ دەکات) .

بەپێچەوانەوە لای ئیسلامگەر هەموو شکۆو بەهایەکی مرۆڤ بەستراوەتەوە بەجۆری بیروباوەڕو ئاینەکەیەوە لەدنیابینی ئەواندا هەموو خەڵکانی دەرەوەی ئیسلام بوونێکی بی بەهایان هەیە هەربۆیە کوشتن و لەنێوبردنیان تەنیا جۆرێکە لە فەوتاندنی بی بەهاکان و لەچوارچێوەی رۆتین و کارێکی ئاسایی دایە.

دنیای فرە ڕەنگ و فاشیزمی ئیسلامی

مەریوان وریا قانیع دەنووسێت (یەکێک لەپێناسەکانی فاشییەت بریتییە لە هەوڵدانێکی گشتگیرو کۆگیر بۆ سڕینەوەی هەموو جیاوازییەک) .

فاشیزمی ئیسلامی باوەڕی تەنیات بەیەک حوکم و بەیەک جیهان هەیە، دەیەوی مرۆڤەکان بەیەک چاو ببینن و بەیەک گوی ببیستن و بەیەک دەم بپەیڤن، ئەوان جیهانێکیان دەوی لەژێر رکێف و دەسەڵاتی خۆیاندا بێت و ئاین تاکە سیستەمی بەڕێوەبردن بێت لەنێو کۆی ئاینەکانیشدا ئیسلام بەلایەقترین ئاین دادەنێن بۆئەو مەبەستە.

فاشیزمی ئیسلامی بەسیاسەتی توندوتیژیی و بەرێگەی تەقاندنەوە و ئیرهاب و سەرکوتکردن دەیەوی دنیا بەگوێرەی قورئان لەقاڵبدات و هەموو ڕەنگەکانی تر لەسەر شانۆی جیهان بسڕێتەوە.

فاشیزمی ئیسلامی سیمای ڕاستەقینەی ئاینی ئیسلامی بەجۆرێک شێواندووە کە پێناسەی ئیسلام تەریب بووە لەگەڵ تیرۆرو توندوتیژیی، لەکاتێکدا چەندین تەوژم و مەزهەبی ئاینی لەمێژووی ئیسلامدا دەرکەوتوون لەسەر سترۆکتۆری خۆشەویستی مرۆڤەکانی دی و ڕێز گرتن لەباوەڕی ئەوانیتر.

بۆنمونە سۆفی بەناوبانگ (محیدین بن عەرەبی) دەڵێت (لەپێشدا ڕووم لە برادەری خۆم وەردەگێڕا ئەگەر بیروباوەڕەکەی لەگەڵ مندا نەگونجابا بەڵام ئەمڕۆ دڵی من بووتە پێشوازی هەموو چەشنە نیگارێک، لەوەرگای مامزان، کونجی ڕەبەنان، بتخانە، کەعبە، تابلۆکانی تەورات، مەسحەفی قورئان، من سەری خۆم بە ئاینی یەکێتی عیشق سپاردووە) .

ئایا ئیسلامگەری سیاسی ناتوانن ئیبن عەرەبییەکانە سەرمەشقی خۆیان؟ بۆنا.. دەکرا موسڵمانانی ئەمڕۆ پەرە بەم کولتورە بدەن کە لەبەرەبەیانی ئیسلامەوە لەسەردەستی سۆفیزم

گەشەی کردبوو چونکە جیهانی ئەمڕۆ ئەو کولتوورو ڕوانینە دەخوازێت، ئاخر مرۆڤەکانی ئەم چەرخە دەیانەوی سەرەڕای جیاوازییەکانیان لەبیروکردارا بەشێوەیەکی ئاشتەوایی لەسەر ئەم هەسارەیە درێژە بەژیان بدەن. دنیای ئەمڕۆ لەهەر کات زیاتر پێویستی بەو جۆرە ڕوانگەیە هەیە ئەگەر جیاوازییەکان ببنە هۆی تەقینەوەیەکی گەورەو دوور نییە بۆ ئەبەد ئاوەدانی لەسەرگۆی زەوی کۆتایی پێبێت.

هەرچەندە مرۆڤەکان لەڕووی ئاینییەوە جیاوازن بەڵام کرۆکی هەموو ئاینەکان لەوەدا کورت دەبێتەوە هۆیەکن بۆ گەیشتن بەخواوەندو هەموو یەک ئامانجیان هەیە، هەروەک ئەفسەرێکی مارینز وتی: ئاینەکان تەنیا لەسەر زەوی جودان ئەگەرنا لەئاسمان و لای خودا یەکسان و هاوشانن.

ئەمە وەڵامی ئەفسەرێکی سوپای ئەمریکا بوو بۆ هاوڕێیەکەم کەلێی پرسی ئایا تۆ کریستیانیت یان ئاینێکی ترت هەیە؟ ئەم دیدگایە لەمێژووی ئیسلامیدا شتێکی نامۆ نییە بەڵکو سۆفییەکان هەزار ساڵ لەمەوبەر هەمان ڕوانگەی ئەو ئەفسەرە ئەمریکییەیان هەبووە.

د. فەرهاد شاکەلی لەچاوپێکەوتنێکدا دەڵی سۆفییەکان دەیانووت (ژمارەی ئەو ڕێگایانەی خەڵک دەگەیێنێتە خوا هێندەی ژمارەی خەڵکەکە خۆیەتی) واتە هەرکەسە ڕێگەی خۆی هەیە لەکاروانی گەیشتن بەخودا.

دەکرا ئیسلامی هاوچەرخ دەستی بەم کولتوورەوە بگرتباو بیکردبایەتە ئاوێنەی سەردەم، تا ئەو ئاستەی چیتر تەنیا ئیسلام بەپیرۆز نەزانرایەو ئەوانیتر بەقێزەون و ناشیرین، دەبوو منەوەران و رابەرانی ئاینی لەهەوڵدا بوونایە بۆ لێککردنەوەی پیرۆزیی لە ئاینی ئیسلام هەروەک چۆن ((د. محەمەد ئەرکون)) لەهەوڵی کارێکی لەوجۆرەدایە.

ئاخر ئەگەر ڕەش دژو پێچەوانەی سپی بێت، قەڵەو پێچەوانەی لاواز ئەوە پێچەوانەی ڕاستی درۆنییە بەڵکو موقەدەسە، هەروەک نیچە دەڵی (ئەوە بیروباوەڕی پیرۆزە کە دوژمنی سەرسەختی ڕاستییە نەک درۆ) .

دەکرا ئیسلامگەری سیاسی لەبری شپرزەبوون و هەڵچوون لەبەرامبەر بەمەسیحی بوونی ژمارەیەک لاوی کورد حاڵەتەکەی بەئاسایی و سانایی وەرگرتبا، هەق نەبوو بەناوی خوداوە قسەبکەن و ببنە وتەبێژی فەرمیی ئاسمان، خوداخۆی هەڵبژاردنی داوەتە دەستی مرۆڤەکان، ناکرێت ئیسلامییەکان خۆیان بکەنە نێوەند لەنێوان خوداو خەڵکی دا، حەلاج وتەنی (مرۆڤ بۆ هەناردنی نامەی خۆشەویستی بۆ خودا پێویستی بەنامەبەر نییە) .

هیچ پرسگەو زاڵگەیەک لەبەردەم مرۆڤدا نییە بۆ پەیوەندیی کردنی بە خواوەند هەر لەم ڕوانگەوە دەبوو ئیسلامگەری سیاسی ئەو مافەیان بەخەڵکانی تر بەڕەوا زانیبا بەچ شێوە ولەڕێی چ ئاینێکەوە خواپەرستی دەکات یان هەر نایکات فاشیزمی ئیسلامی هەموو ڕێگاکانی دیالۆگ و قبوڵکردنی ئەویترو پێکەوە ژیانی ئاشتیانە ڕەت دەکاتەوە و بڕیاری جەنگێکی نەبڕاوەی لەگەڵ هەموو ئایدیاو ئاینەکانی ترداوە تا ئەو ساتەی هەموو خەڵک دەهێنێتە سەر پەیڕەو کردنی ئیسلام و مزگەوتەکان جمەیان دی لەخەڵک و محەمەدی مەهدی لەئاسمان دادەبەزێت.

کۆتایی

ئەو گەنجانەی بوونەتە مەسیحی مافێکی ئاسایی و سەرەتایی خۆیان مومارەسەکردووە نەک تاوانیان کردبی هەرچەندە فشارو چاوترسێنی زۆر لەسەریانە یان خەڵکانێکی تر هەن لەناخەوە حەز دەکەن ببنە مەسیحی بەڵام باروکەشی کۆمەڵایەتی و ئاینی ڕێگرە لەبەردەمیان.

هەندێک هەن هێشتا لە قۆناغی نهێنی ماڵی (ئەرقەمی کوڕی ئەبی ئەرقەم) دان و ناتوانن بەئاشکرا باوەڕی خۆیان بەیان بکەن چونکە خوێنیان حەڵاڵ دەکری و کوشتنیان ئاسایترین کارێکە ئەنجام بدرێت.

هەروەک چۆن لەدێریندا سۆفییەکان باوەڕی خۆیان دەشاردەوە لەترسی خوێن ڕشتنیان، سەهرەوەردی ئەو خۆپارێزییەی سۆفییەکانی کردۆتە بەیتە شیعرێک و دەڵی:

بالسر أن باحوا تباح دماؤهم		وكذا دماء العاشقين تباح
حافاهم فصفوا، قلوبهم		في نورها المشكاة والمصباح

ئەمڕۆ ئیسلام و هێزەکانی ئیسلام بەئەندازەیەک مەترسیدارن بوونەتە مایەی نائارامی و پەشێویی لە تەواوی جیهاندا، گەیشتوومەتە ئەو قەناعەتەی وەک برای نووسەر (ئازاد قەزاز) بڵێم: ئیسلام سەرەتاکەی ڕزگاربوون و کۆتاییەکەی کۆیلەبوونە لەپێشدا محەمەد و لەدوایدا بن لادنە.

هەرچەندە پڕ بەدڵ حەز دەکەم هەڵەبم.